Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 128
van **ELISABETH MEULEMAN**
datum: 2 december 2014

---

aan **HILDE CREVITS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Absenteïsme op school - Monitoring - Maatregelen

In november 2014 publiceerde de Europese Commissie een internationaal vergelijkend rapport over vroegtijdig schoolverlaten: European Commission/EACEA/Eurydice/Cedefop, 2014. Tackling Early Leaving from Education and Training in Europe: Strategies, Policies and Measures. Eurydice and Cedefop Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Het rapport vermeldt onder andere hoe en op welke manier landen absenteïsme monitoren. Sinds het schooljaar 2013-2014 wordt het absenteïsme op school op dagelijkse basis geregistreerd door het Departement Onderwijs en Vorming voor alle leerlingen die geregistreerd zijn in een Vlaamse school (basis- en secundair onderwijs).

Deze monitoring is van groot belang. Ten eerste krijgen we een scherp beeld van de participatie van kleuters aan het Vlaams onderwijs. Ten tweede geeft het een helder kwantitatief beeld van langdurige afwezigheden op school. Dit is immers een belangrijke voorspeller voor het vroegtijdig verlaten van de school.

Graag zou ik voor het schooljaar 2013-2014 een aantal gegevens willen verkrijgen. Daarnaast wil ik een aantal vragen richten naar de beleidsmaatregelen die de minister hier rond wil nemen.

1. Kleuteronderwijs

   Kan de minister het aantal kinderen (aandeel en absolute cijfers) meedelen dat de 220 halve dagen niet bereikt. Onderverdeeld naar de ingeschreven driejarigen, ingeschreven vierjarigen en ingeschreven vijfjarigen. Telkens cijfers voor Vlaanderen, met aparte vermelding van Brussel en de centrumsteden.

2. Lager en secundair onderwijs

   a) Kan de minister het aantal leerlingen (aandeel en absolute cijfers) meedelen dat per schooljaar meer dan vier keer afwezig is wegens ziekte tot en met drie opeenvolgende kalenderdagen?

   b) Kan de minister het aantal leerlingen (aandeel en absolute cijfers) meedelen dat per schooljaar vier of meer keer afwezig is wegens ziekte voor een periode van méér dan drie opeenvolgende kalenderdagen, gewettigd door een doktersattest of door een schriftelijke verklaring die werd ingediend door de ouders. Tevens

voor een afwezigheid wegens ziekte tijdens de week onmiddellijk vóór of onmiddellijk na de herfst-, de Kerst-, de krokus, de Paas- of de zomervakantie.

c) Kan de minister het aantal leerlingen (aandeel en absolute cijfers) meedelen dat per schooljaar "problematisch" afwezig is, met name wanneer een afwezigheid van een leerling niet behoort tot de categorieën gewettigde afwezigheden. Graag onderverdeeld in drie groepen: 1 t.e.m. 5 halve schooldagen, 6 t.e.m. 10 halve schooldagen en méér dan 10 halve schooldagen.

Telkens cijfers voor Vlaanderen, met aparte vermelding van Brussel en de centrumsteden. De cijfers graag eveneens onderverdelen voor leerlingen aso, tso, bso, kso en buitengewoon onderwijs. Voor het secundair onderwijs cijfers per leeftijdscategorie: (1) 12 en 13-jarigen, (2) 14 en 15-jarigen, (3) 16 en 17-jarigen en (4) 18-jarigen en ouder.

3. Beleidsmaatregelen van de minister

a) Hoe evalueert de minister de meest actuele cijfers inzake kleuterparticipatie? Zal de minister initiatieven nemen om de kleuterparticipatie te verhogen?

b) Hoe staat de minister tegenover de leerplichtverlaging naar vijf jaar? Zal de minister hieromtrent een initiatief nemen?

c) Zal de minister extra maatregelen nemen om langdurig zieke kinderen extra te ondersteunen door het uitbreiden van het aantal uren waarop zij recht hebben op les thuis?

d) Volgens de beleidsnota wenst de minister tot één omvattend beleid over spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten te komen.

Hoe zal de minister de informatie over absenteïsme die sinds vorig schooljaar wordt bijgehouden, aanwenden voor het uitbouwen van beleid? Hoe staat de minister tegenover het actieplan "Vroegtijdig Schoolverlaten" dat door de vorige minister in het leven werd geroepen?

HILDE CREVITS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

ANTWOORD
op vraag nr. 128 van 2 december 2014
van **ELISABETH MEULEMAN**

---

1. De cijfers zijn opgenomen in het excellbestand als bijlage 1.

2. Voor alle leerlingen uit het lager en het secundair onderwijs komen de geregistreerde afwezigheidscodes terecht in de databank van DISCIMUS bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Hieronder geef ik u cijfers over het aantal geregistreerde Z- en D-codes per leerling en het aantal codes voor problematische afwezigheid. De Z-code staat voor een halve dag afwezigheid wegens ziekte die gewettigd is door een briefje van de ouders, de D-code staat voor een halve dag afwezigheid wegens ziekte gewettigd door een medisch attest. Het is technisch niet mogelijk om de gegevens over de Z-codes te bundelen in aaneensluitende ziekteperiodes.

   In de tabellen hieronder worden de afwezigheidsgegevens onderverdeeld volgens de verschillende onderwijsniveaus. In bijlage 2 vindt u de meer gedetailleerde onderverdelingen die u vroeg. De gegevens hebben allemaal betrekking op schooljaar 2013-2014. Voor eerdere schooljaren werden deze gegevens niet uitgewisseld met mijn onderwijsadministratie. Alle leerlingen zijn opgenomen die ingeschreven waren op de eerste schooldag van februari 2014 in het Vlaams gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs. De leerlingen worden onderverdeeld op basis van de school en onderwijsvorm waar ze op dat moment waren ingeschreven. Voor het bepalen van het aantal afwezigheidscodes werden ook de inschrijvingen meegenomen van deze leerlingen in andere scholen. Dus bij een schoolverandering of een verandering van studierichting worden de geregistreerde codes van het volledige schooljaar meegeteld.

   a-b. Spreiding van de leerlingen volgens het aantal Z-codes (halve dagen afwezigheid wegens ziekte met een briefje van de ouders)

	0		1-5		6-10		11-15		meer dan 15	
Buitengewoon lager onderwijs	14.965	52,7%	10.239	36,1%	2.701	9,5%	417	1,5%	57	0,2%
Buitengewoon secundair onderwijs	11.810	57,0%	6.159	29,7%	2.130	10,3%	510	2,5%	106	0,5%
Deeltijds beroepssecundair onderwijs	4.834	54,6%	2.588	29,2%	1.128	12,7%	256	2,9%	52	0,6%
Gewoon lager onderwijs	235.736	58,8%	140.913	35,1%	21.646	5,4%	2.365	0,6%	237	0,1%
Gewoon voltijds secundair onderwijs	208.153	49,0%	153.866	36,2%	49.045	11,5%	11.533	2,7%	2.243	0,5%

Spreiding van de leerlingen volgens het aantal D-codes (halve dagen afwezigheid wegens ziekte met medisch attest)

	0		1-10		11-20		meer dan 20	
Buitengewoon lager onderwijs	8.966	31,6%	12.426	43,8%	4.289	15,1%	2.698	9,5%
Buitengewoon secundair onderwijs	5.435	26,2%	7.691	37,1%	3.421	16,5%	4.168	20,1%
Deeltijds beroepssecundair onderwijs	2.810	31,7%	3.557	40,2%	1.476	16,7%	1.015	11,5%
Gewoon lager onderwijs	189.447	47,3%	172.113	42,9%	31.561	7,9%	7.776	1,9%
Gewoon voltijds secundair onderwijs	162.077	38,2%	179.957	42,4%	52.333	12,3%	30.473	7,2%

c. Spreiding van de leerlingen volgens het aantal halve dagen problematische afwezigheid (B-, F-, of K-code)

	0		1-5		6-10		meer dan 10	
Buitengewoon lager onderwijs	16.641	58,6%	7.675	27,0%	1.938	6,8%	2.125	7,5%
Buitengewoon secundair onderwijs	9.072	43,8%	5.861	28,3%	2.162	10,4%	3.620	17,5%
Deeltijds beroepssecundair onderwijs	552	6,2%	1.287	14,5%	1.119	12,6%	5.900	66,6%
Gewoon lager onderwijs	316.040	78,8%	69.008	17,2%	9.675	2,4%	6.174	1,5%
Gewoon voltijds secundair onderwijs	265.669	62,5%	107.025	25,2%	26.093	6,1%	26.053	6,1%

3. a. Vlaanderen heeft een sterke traditie van kleuteronderwijs en de meeste kinderen nemen er, ondanks het feit dat het geen leerplichtonderwijs is, ook aan deel. Sinds 2008-2009 beschikken we over cijfers van het aantal kinderen ingeschreven in het kleuteronderwijs. Sinds het jaar 2009-2010 beschikken we ook over cijfers m.b.t. de aanwezigheid van deze ingeschreven kleuters (aanwezigheid in functie van het aantal halve dagen vereist voor de schooltoelage en later voor de toelatingsvoorwaarde gewoon lager onderwijs).

Uit deze cijfers blijkt dat in Vlaanderen beide % zeer hoog liggen, maar over de jaren heen ook stabiel blijven. Sinds 2008-2009 zijn (en blijven) zeker 99% van de kleuters wel ingeschreven in een school.

Inzake aanwezigheden is er een stabiel cijfer van iets meer dan 97% van de ingeschreven leerlingen dat op vijfjarige leeftijd 220 halve dagen aanwezig is.
Zowel voor inschrijvingen als voor aanwezigheden liggen de cijfers lager voor kinderen die aantikken op SES-kenmerken.
Het stabiel blijven van de inschrijvingen en aanwezigheden, ondanks alle inspanningen, is niet noodzakelijk een slecht resultaat, aangezien de leerlingenpopulatie gewijzigd is en meer instromende leerlingen aan de leerlingenkenmerken voldoen.

Ik wil nog meer aandacht geven aan de allerjongsten vanaf 3 jaar. Onderzoek toont immers aan dat een zo vroeg mogelijke intensieve begeleiding in een

georganiseerde structuur (zoals de kleuterschool) vooral voor de sociaal zwakkeren belangrijke positieve effecten heeft, en het risico op achterstand en de achterstand zelf verkleinen. Ik werk samen met Kind en Gezin om niet-ingeschreven kleuters naar de kleuterschool toe te leiden en een naadloze overgang van thuis of de opvangvoorziening naar de kleuterschool te bewerkstelligen.

b. Vlaanderen is niet bevoegd voor begin en einde van de leerplicht maar kan wel de modaliteiten voor de invulling van de leerplicht zelf opstellen. Ik wil deze legislatuur blijven inzetten op het verhogen van kleuterparticipatie eerder dan een initiatief te nemen om de leerplicht te verlagen.

c. Via onderwijsdecreet XXIV is er hiertoe al een aangezet gegeven door binnen het leerplichtonderwijs het mogelijk te maken om vanaf 1 september 2015 SIO (Synchroon Internetonderwijs) ten voordele van zieke kinderen en leerlingen te organiseren. Momenteel bestaat er al een vorm van SIO namelijk de "Bednetbegeleiding". Ouders van zieke kinderen en jongeren kunnen bij de vzw Bednet terecht met hun vraag om ondersteuning bij onderwijsbegeleiding tijdens langdurige of frequente afwezigheid wegens ziekte op school.
Er zal tegen 1/9/2015 een vergelijkbare regeling worden uitgewerkt waarbij we uitgaan van een basismodel SIO rekening houdend met het ziektebeeld en de leermogelijkheden van de leerling eventueel gecombineerd met een aanbod bijkomende lestijden Tijdelijk Onderwijs Aan Huis.

3d. Momenteel werk ik aan een geïntegreerd actieplan waarin we focussen op het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten door in te zetten op scholen als veilige en warme omgeving. We zetten preventieve acties op om spijbelen te voorkomen, we werken aanklampend wanneer jongeren spijbelen en vroegtijdig de school (dreigen te) verlaten. Ook zal het leerrecht voor alle jongeren gegarandeerd worden. Het geïntegreerd actieplan omvat nieuwe maatregelen maar is ook een verdere uitrol van het vorige actieplan. De brede focus op vroegtijdig schoolverlaten wordt behouden, zelfs uitgebreid.

BIJLAGEN

1. Cijfers Kleuteronderwijs
2. Cijfers Lager en Secundair Onderwijs